C/2024/5753

17.10.2024

P9_TA(2024)0019

Živo srebro: zobni amalgam in drugi proizvodi, ki vsebujejo dodano živo srebro, za katere veljajo omejitve proizvodnje, uvoza in izvoza

Spremembe Evropskega parlamenta, sprejete 17. januarja 2024, o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2017/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o živem srebru v zvezi z zobnim amalgamom in drugimi proizvodi, ki vsebujejo dodano živo srebro, za katere veljajo omejitve proizvodnje, uvoza in izvoza (COM(2023)0395 – C9-0309/2023 – 2023/0272(COD)) [1]

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

(C/2024/5753)

Sprememba 1

Predlog uredbe

Uvodna izjava 1 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(1a) Živo srebro je kemikalija, ki je globalno problematična za okolje, in sicer zaradi atmosferskega prenosa na velike razdalje, obstojnosti po antropogenem vnosu v okolje in sposobnosti kopičenja v organizmih. Živo srebro ima tudi znatne negativne učinke na zdravje ljudi in se prenaša z mater na otroke prek posteljice ali med dojenjem. Onesnaževanje okolja z živim srebrom je lahko posledica antropogenih dejavnosti, vključno s pomanjkljivim ravnanjem z odpadki, ki vsebujejo živo srebro, upepelitvijo ali neustrezno uporabo obveznih ločevalnikov v zobozdravstvenih ordinacijah.

Sprememba 2

Predlog uredbe

Uvodna izjava 4

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
(4) Glede na razpoložljivost nadomestnih rešitev brez živega srebra je primerno prepovedati uporabo zobnega amalgama za zobozdravstveno obravnavo vseh prebivalcev, pri čemer se ohrani možnost uporabe zobnega amalgama za paciente s posebnimi zdravstvenimi stanji. Da bi se preprečila proizvodnja zobnega amalgama, ki je na trgu Unije prepovedan, za izvoz iz Unije, je treba prepovedati proizvodnjo in izvoz zobnega amalgama. Člen 10 Uredbe (EU) 2017/852 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.	(4) Glede na razpoložljivost nadomestnih rešitev brez živega srebra***, cenovno dostopnost alternativnih materialov in sedanji prehod na zalivke brez živega srebra v več državah članicah*** je primerno prepovedati uporabo zobnega amalgama za zobozdravstveno obravnavo vseh prebivalcev, pri čemer se ohrani možnost uporabe zobnega amalgama za paciente s posebnimi zdravstvenimi stanji***. Prehod na alternative brez živega srebra za zobozdravstvene zalivke je v številnih državah članicah že napredoval, kar kaže na***

[1] Zadeva je bila v skladu s četrtim pododstavkom člena 59(4) Poslovnika vrnjena pristojnemu odboru v medinstitucionalna pogajanja (A9-0002/2024).

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	izvedljivost te prepovedi in potrebo po njej kot stroškovno učinkovitem načinu za preprečevanje dodatnega onesnaževanja z živim srebrom. Da bi se preprečila proizvodnja zobnega amalgama, ki je na trgu Unije prepovedan, za izvoz iz Unije, je treba prepovedati proizvodnjo in izvoz zobnega amalgama. Člen 10 Uredbe (EU) 2017/852 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

Sprememba 3

Predlog uredbe

Uvodna izjava 4 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(4a) Krematoriji so znaten vir izpustov živega srebra v ozračje in celo s postopnim opuščanjem zobnega amalgama bodo še naprej prispevali k onesnaževanju zraka, vode in tal z živim srebrom. Treba je zbrati informacije o ukrepih, ki se izvajajo v državah članicah, in razviti smernice za krematorije, da bi dosegli ustrezno preprečevanje onesnaževanja ter ublažili vpliv na okolje in zdravje ljudi.

Sprememba 16

Predlog uredbe

Uvodna izjava 4 b (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(4b) Da bi omejile družbenogospodarski vpliv, ki ga bo imel prehod na zalivke brez živega srebra na stroške zobozdravstvene oskrbe za paciente in zobozdravnike, bi si morale države članice prizadevati, da zagotovijo ustrezno povračilo za nadomestne rešitve brez živega srebra. Postopno opuščanje zobnega amalgama bi bilo treba po potrebi pospremiti s strokovnim usposabljanjem zobozdravnikov, da bi se prilagodili novim tehnikam.

Sprememba 4

Predlog uredbe

Uvodna izjava 5

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
(5) Člen 4(1) Direktive 2011/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([44])prepoveduje dajanje nekatere električne in elektronske opreme, ki vsebuje živo srebro, na trg Unije in njen uvoz v Unijo . V Prilogi III k navedeni direktivi so med drugim navedene nekatere sijalke, ki vsebujejo dodano živo srebro in so izvzete iz navedene prepovedi do datumov, določenih v navedeni direktivi. Navedena izjema je že prenehala veljati 13. aprila 2016 za nelinearne halofosfatne sijalke, 24. februarja 2023 ***ali*** 24. ***februarja 2027*** pa ***bo*** prenehala veljati za ***nekatere kompaktne*** fluorescentne sijalke, ***linearne fluorescentne sijalke*** in visokotlačne natrijeve sijalke za splošno razsvetljavo ***ter nelinearne tripasovne fosforne fluorescentne sijalke***. Poleg tega so nekatere linearne fluorescentne sijalke za splošno razsvetljavo navedene za prihodnjo prepoved v Sklepu MC-4/3, sprejetem na četrtem zasedanju konference pogodbenic Konvencije Minamata o živem srebru, ki je potekalo od 21. do 25. marca 2022 ([45]). Unija je navedeni sklep podprla s Sklepom Sveta (EU) 2022/549 ([46]). Ker nekatere od navedenih sijalk trenutno niso zajete v delu A Priloge II k Uredbi (EU) 2017/852, bi jih bilo treba zaradi skladnosti vključiti vanjo, da se prepovesta njihova proizvodnja in izvoz od datumov v ***skladu s Prilogo*** III k Direktivi 2011/65/EU in najambicioznejših datumov iz Sklepa MC-4/3.	(5) Člen 4(1) Direktive 2011/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([44])prepoveduje dajanje nekatere električne in elektronske opreme, ki vsebuje živo srebro, na trg Unije in njen uvoz v Unijo . V Prilogi III k navedeni direktivi so med drugim navedene nekatere sijalke, ki vsebujejo dodano živo srebro in so izvzete iz navedene prepovedi do datumov, določenih v navedeni direktivi. Navedena izjema je že prenehala veljati 13. aprila 2016 za nelinearne halofosfatne sijalke, ***za nekatere kompaktne fluorescentne sijalke je prenehala veljati*** 24. februarja 2023***,*** 24. ***avgusta 2023*** pa ***je*** prenehala veljati za ***linearne fluorescentne sijalke za splošno razsvetljavo. Za nelinearne tripasovne fosforne fluorescentne sijalke bo izjema prenehala veljati 24. februarja 2025. Izjema za večino visokotlačnih natrijevih sijalk za splošno razsvetljavo z izboljšanim indeksom barvnega videza je prenehala veljati 24. februarja 2023***, ***medtem ko bo za preostale*** in ***druge*** visokotlačne natrijeve sijalke za splošno razsvetljavo ***prenehala veljati 24. februarja 2025***. Poleg tega so nekatere linearne fluorescentne sijalke za splošno razsvetljavo navedene za prihodnjo prepoved v Sklepu MC-4/3, sprejetem na četrtem zasedanju konference pogodbenic Konvencije Minamata o živem srebru, ki je potekalo od 21. do 25. marca 2022 ([45]). Unija je navedeni sklep podprla s Sklepom Sveta (EU) 2022/549 ([46]). Ker ***je primerno karseda hitro prepovedati izvoz ostalih sijalk, ki vsebujejo dodano živo srebro, iz Unije, in ker*** nekatere od navedenih sijalk trenutno niso zajete v delu A Priloge II k Uredbi (EU) 2017/852, bi jih bilo treba zaradi skladnosti vključiti vanjo, da se prepovesta njihova proizvodnja in izvoz od datumov***, določenih*** v ***Prilogi*** III k Direktivi 2011/65/EU***,*** in najambicioznejših datumov iz Sklepa MC-4/3. ***Poleg tega je mogoče znatne dodatne koristi doseči s čimprejšnjo postopno odpravo izvoza sijalk, ki vsebujejo dodano živo srebro, saj so alternative brez živega srebra energetsko učinkovitejše in bi tako preprečile izpust ton emisij CO_2.***
([44]) Direktiva 2011/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi (UL L 174, 1.7.2011).	([44]) Direktiva 2011/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o omejevanju uporabe nekaterih nevarnih snovi v električni in elektronski opremi (UL L 174, 1.7.2011).
([45]) Sklep Sveta (EU) 2022/549 z dne 17. marca 2022 o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na drugem delu četrtega zasedanja konference pogodbenic Konvencije Minamata o živem srebru glede sprejetja sklepa o spremembi prilog A in B k tej Konvenciji (UL L 107, 6.4.2022, str. 78).	([45]) Sklep Sveta (EU) 2022/549 z dne 17. marca 2022 o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na drugem delu četrtega zasedanja konference pogodbenic Konvencije Minamata o živem srebru glede sprejetja sklepa o spremembi prilog A in B k tej Konvenciji (UL L 107, 6.4.2022, str. 78).

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
([46]) Sklep Sveta (EU) 2022/549 z dne 17. marca 2022 o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na drugem delu četrtega zasedanja konference pogodbenic Konvencije Minamata.	([46]) Sklep Sveta (EU) 2022/549 z dne 17. marca 2022 o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa na drugem delu četrtega zasedanja konference pogodbenic Konvencije Minamata.

Sprememba 5

Predlog uredbe

Uvodna izjava 5 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(5a) Glede na škodljive učinke živega srebra in živosrebrovih spojin na zdravje ljudi in okolje bi bilo treba izpostavljenost in emisije še bolj zmanjšati. Nedavna poročila kažejo, da evropska podjetja proizvajajo in izvažajo živosrebrove spojine, ki se uporabljajo za prepovedane namene, zlasti v kozmetičnih izdelkih. Zato bi morala Komisija poročati o izvajanju in izvrševanju Konvencije Minamata, zlasti v zvezi z uporabo živega srebra in živosrebrovih spojin v kozmetičnih izdelkih ter proizvodnjo, uvozom in izvozom živega srebra in živosrebrovih spojin za prepovedane namene. Komisija bi morala dodatno oceniti preostale uporabe živega srebra, na primer v porozimetriji, svetilnikih in cepivih, pa tudi potrebo po spremembi seznama velikih virov odpadkov ter po potrebi predlagati ukrepe za postopno odpravo takih uporab ter urejanje proizvodnje, uvoza in izvoza v te namene.

Sprememba 6

Predlog uredbe

Uvodna izjava 5 b (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(5b) Ker ni ustreznih sistemov zbiranja elektronskih in drugih odpadnih proizvodov, ki vsebujejo dodano živo srebro, na odlagališčih in v sežigalnicah odpadkov še naprej nastajajo sekundarne emisije živega srebra, zato je treba tovrstne odpadke zbirati ločeno in na okolju prijazen način.

Sprememba 7

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 1 – točka 1 – točka a

Uredba (EU) 2017/852

Člen 10 – odstavek 2a

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
2a. Zobni amalgam se od 1. januarja 2025 ne uporablja za zobozdravstveno obravnavo prebivalcev, razen če zdravstveni delavec presodi, da je to nujno potrebno zaradi posebnih zdravstvenih potreb pacienta.;	2a. Zobni amalgam se od 1. januarja 2025 ne uporablja za zobozdravstveno obravnavo prebivalcev, razen če zdravstveni delavec presodi, da je to nujno potrebno zaradi ***ustrezno utemeljenih*** posebnih zdravstvenih potreb pacienta.;

Sprememba 8

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 1 – točka 1 a (novo)

Uredba (EU) 2017/852

Člen 11 – odstavek 1 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(1a) v členu 11 se doda naslednji odstavek: ***„Proizvodi, ki vsebujejo dodano živo srebro, ki so še vedno v obtoku in jih ni več mogoče uporabljati, se štejejo za odpadke in se zbirajo ločeno na okolju prijazen način.“***

Sprememba 9

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 1 – točka 1 b (novo)

Uredba (EU) 2017/852

Člen 18 – odstavek 3 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(1b) v členu 18 se doda naslednji odstavek: ***„3a. Države članice do 30. junija 2024 in nato vsaki dve leti Komisiji poročajo o načrtovanih in izvedenih ukrepih za zmanjšanje emisij živega srebra in izpustov živega srebra iz krematorijev.***

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	Komisija javno objavi podatke o ukrepih, ki jih države članice sporočijo v skladu s prvim pododstavkom.“

Sprememba 10

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 1 – točka 1 c (novo)

Uredba (EU) 2017/852

Člen 19 – odstavek 1 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(1c) v členu 19 se vstavi naslednji odstavek: ***„1a. Komisija do 31. decembra 2025 poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o zmanjšanju emisij živega srebra in izpustov iz krematorijev na podlagi poročanja iz člena 18(3a) ter po potrebi pripravi smernice o tehnologijah za zmanjševanje emisij za nadzor in zmanjšanje emisij živega srebra in izpustov iz krematorijev, pri čemer upošteva obstoječe smernice.“***

Sprememba 11

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 1 – točka 1 d (novo)

Uredba (EU) 2017/852

Člen 19 – odstavek 2 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	(1d) v členu 19 se vstavi naslednji odstavek: ***„2a. Komisija do 30. junija 2026 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni izvedljivost preklica izjem za uporabo zobnega amalgama iz člena 10 do leta 2030. V tem poročilu se opiše tudi vpliv na zdravje bolnikov na splošno in bolnikov, ki so odvisni od amalgamskih zalivk.***

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Sprememba*
	Komisija po potrebi skupaj s svojim poročilom iz prvega pododstavka predloži zakonodajni predlog.
	Komisija najpozneje do 31. decembra 2026 Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o:
	(a) izvajanju in izvrševanju konvencije, tudi v zvezi s postopnim opuščanjem živega srebra v kozmetičnih izdelkih do leta 2025 s strani pogodbenic konvencije ter nadzorom in odpravo proizvodnje, uvoza in izvoza živosrebrovih spojin zaradi nezakonitih praks v Uniji in po svetu;.
	(b) potrebi po postopni odpravi preostalih uporab živega srebra, na primer v svetilnikih in porozimetriji;
	(c) potrebi po razširitvi seznama virov odpadkov z živim srebrom iz člena 11.
	Komisija skupaj s svojim poročilom iz tretjega pododstavka tega odstavka po potrebi predlaga ukrepe, kot so pregled Uredbe (EU) št. 649/2012 Evropskega parlamenta in Sveta [1a]in omejitve izvoza živosrebrovega azanid klorida (HgNH2Cl).
	[1a] Uredba (EU) št. 649/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij (UL L 201, 27.7.2012, str. 60).

Sprememba 12

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 1 – točka 1 e (novo)

Uredba (EU) 2017/852

Člen 19 – odstavek 3

Veljavno besedilo	*Sprememba*
	(1e) v členu 19 se odstavek 3 nadomesti z naslednjim:
3. Če je primerno, Komisija skupaj s svojimi poročili iz ***odstavkov 1 in 2*** poda zakonodajni predlog.	„3. Če je primerno, Komisija skupaj s svojimi poročili iz ***tega člena*** poda zakonodajni predlog.***“***

Sprememba 13

Predlog uredbe

Priloga – odstavek 1 – točka 2

Uredba (EU) 2017/852

Priloga II – del A – vnos 4a

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	
„4a. Tripasovne fosforne sijalke za splošno razsvetljavo, ki niso vključene v vnosu 4, točka (a).	***31.12.2027***
Sprememba	
„4a. Tripasovne fosforne sijalke za splošno razsvetljavo, ki niso vključene v vnosu 4, točka (a).	***31.12.2025***

Sprememba 14

Predlog uredbe

Priloga – odstavek 1 – točka 2

Uredba (EU) 2017/852

Priloga II – del A – vnos 4c

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	
4c. Nelinearne tripasovne fosforne sijalke.	***31.12.2027***
Sprememba	
4c. Nelinearne tripasovne fosforne sijalke.	***31.12.2025***

Sprememba 15

Predlog uredbe

Priloga – odstavek 1 – točka 3

Uredba (EU) 2017/852

Priloga II – del A – vnos 5a

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	
5a. Visokotlačne natrijeve sijalke (HPS) za splošno razsvetljavo.	31.12.2025

		Sprememba
5a.	Visokotlačne natrijeve sijalke (HPS) za splošno razsvetljavo ***z:*** (a) ***P ≤ 105 W s količino živega srebra nad 16 mg;*** (b) ***105 W < P ≤ 155 W s količino živega srebra nad 20 mg;*** (c) ***P > 155 W s količino živega srebra nad 25 mg.***	31.12.2025